PÄÄTÖKSET

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2020/396,

annettu 4 päivänä maaliskuuta 2020,

ehdotetusta kansalaisaloitteesta ”Äänestäjät ilman rajoja, täydet poliittiset oikeudet EU:n kansalaisille”

(tiedoksiannettu numerolla C(2020) 1298)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta 17 päivänä huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/788 ([1]) ja erityisesti sen 6 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Ehdotetun kansalaisaloitteen ”Äänestäjät ilman rajoja, täydet poliittiset oikeudet EU:n kansalaisille” tavoitteissa mainitaan seuraavaa:”Vaadimme uudistuksia, joilla lujitetaan EU:n kansalaisten nykyisiä oikeuksia äänestää ja olla ehdolla Euroopan parlamentin vaaleissa ja kunnallisvaaleissa asuinmaassaan, sekä uutta lainsäädäntöä näiden oikeuksien ulottamiseksi koskemaan alueellisia ja kansallisia vaaleja ja kansanäänestyksiä. Päätavoitteet ovat seuraavat:

— poistetaan esteet, jotka haittaavat EU:n kansalaisten rekisteröitymistä äänestämään ja asettumaan ehdolle Euroopan parlamentin vaaleissa ja paikallisvaaleissa joko asuinmaassaan tai lähtömaassaan;

— vahvistetaan yleistä äänioikeutta, joka on perusoikeus ja perusarvo. EU:n kansalaisilla olisi oltava kaikissa vaaleissa ja kansanäänestyksissä oikeus valita, haluavatko he äänestää asuinmaassaan vai lähtömaassaan;

— tutkitaan äänestysoikeuksien aidon eurooppalaistamisen vaikutuksia, tarvittavia suojatoimia ja sitä, miten nämä oikeudet voitaisiin ulottaa koskemaan myös kolmansien maiden kansalaisia. Uudistuksilla poistetaan eurooppalaisen demokratian epäkohta ja luodaan tilaa ylikansallisille politiikoille.”

(2) Järjestäjien toimittamassa ehdotetun kansalaisaloitteen liitteessä esitetään lisätietoja näistä tavoitteista. Sen mukaan niiden EU:n kansalaisten määrä, jotka asuvat ja työskentelevät jossakin muussa jäsenvaltiossa kuin kansalaisuusjäsenvaltiossaan, kasvaa. Toisaalta esteet, jotka hankaloittavat näiden EU:n kansalaisten mahdollisuuksia käyttää äänestysoikeuksia asuinmaassaan, saavat heidät usein tuntemaan, että he eivät ole edustettuina paikallispolitiikassa. Liitteen mukaan ”liikkuvien EU:n kansalaisten alhainen äänestysaktiivisuus paikallisvaaleissa ja Euroopan parlamentin vaaleissa on ymmärrettävää, koska heillä on edelleen asuinmaassaan äänioikeus pelkästään kunnallisvaaleissa ja EU-vaaleissa, mutta he eivät voi osallistua todella tärkeisiin vaaleihin ja demokraattisiin valintoihin”. Ehdotetulla aloitteella pyritään näin ollen ”tekemään EU:n kansalaisuudesta todellinen kansalaisuus”, ”ottamaan askel kohti yleistä äänioikeutta” antamalla EU:n kansalaisille täydet poliittiset oikeudet, ”edistämään parempaa integraatiota” ja ”auttamaan ylikansallisen eurooppalaisen demokratian rakentamisessa”.

(3) Järjestäjät ovat toimittaneet lisätietoa esitteessä.

(4) Euroopan unionista tehty sopimus, jäljempänä ’SEU-sopimus’, vahvistaa unionin kansalaisuuden merkitystä ja edistää unionin demokraattista toimintaa muun muassa määräämällä, että kaikilla kansalaisilla on oikeus osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa eurooppalaisen kansalaisaloitteen kautta.

(5) Kansalaisaloitteeseen liittyvien menettelyjen ja edellytysten olisi tämän vuoksi oltava selkeitä, yksinkertaisia, käyttäjäystävällisiä ja kansalaisaloitteen luonteeseen nähden oikeasuhteisia, jotta voidaan edistää kansalaisten osallistumista ja tehdä unionista helpommin lähestyttävä.

([1]) EUVL L 130, 17.5.2019, s. 55.

(6) Johdanto-osan 1 kappaleen ensimmäisessä luetelmakohdassa mainitun tavoitteen (”poistetaan esteet, jotka haittaavat EU:n kansalaisten rekisteröitymistä äänestämään ja asettumaan ehdolle Euroopan parlamentin vaaleissa ja paikallisvaaleissa joko asuinmaassaan tai lähtömaassaan”) osalta komissiolla olisi toimivalta hyväksyä ehdotus unionin säädökseksi tällä alalla Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 22 artiklan nojalla.

(7) Johdanto-osan 1 kappaleen toisessa luetelmakohdassa mainitun tavoitteen (”vahvistetaan yleistä äänioikeutta, joka on perusoikeus ja perusarvo. EU:n kansalaisilla olisi oltava kaikissa vaaleissa ja kansanäänestyksissä oikeus valita, haluavatko he äänestää asuinmaassaan vai lähtömaassaan”) osalta komissiolla olisi toimivalta hyväksyä ehdotus unionin säädökseksi tällä alalla SEUT-sopimuksen 25 artiklan 2 kohdan nojalla.

(8) Johdanto-osan 1 kappaleen kolmannessa luetelmakohdassa mainitun tavoitteen (”tutkitaan äänestysoikeuksien aidon eurooppalaistamisen vaikutuksia, tarvittavia suojatoimia ja sitä, miten nämä oikeudet voitaisiin ulottaa koskemaan myös kolmansien maiden kansalaisia”) osalta SEUT-sopimuksen 79 artiklan 4 kohdassa annetaan unionille lupa ”säätää toimenpiteistä, joilla kannustetaan ja tuetaan jäsenvaltioiden toimintaa niiden alueella laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten kotouttamiseksi ja jotka eivät käsitä jäsenvaltioiden lakien ja asetusten yhdenmukaistamista”. Näin ollen SEUT-sopimuksen 79 artiklan 4 kohdan nojalla voitaisiin hyväksyä komission ehdotus EU:n demokratiaa/äänestysoikeuksia koskevaksi tutkimusohjelmaksi, johon sisältyvässä osiossa tarkasteltaisiin, missä määrin olisi mahdollista lujittaa unionin alueella asuvien kolmansien maiden kansalaisten kansalaisoikeuksia.

(9) Ehdotettu kansalaisaloite ei näin ollen asetuksen 6 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti ylitä miltään osin selvästi komission toimivaltaa tehdä perussopimusten soveltamiseksi ehdotuksia unionin säädöksiksi asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti.

(10) Järjestäjäryhmä on perustettu ja yhteyshenkilöt on nimetty asetuksen 5 artiklan 1–3 kohdan mukaisesti.

(11) Ehdotettu kansalaisaloite ei ole selvästi oikeuden väärinkäyttöä, aiheeton tai tehty haitantekotarkoituksessa, eikä se ole myöskään selvästi SEU-sopimuksen 2 artiklassa esitettyjen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettujen unionin arvojen vastainen.

(12) Ehdotettu kansalaisaloite ”Äänestäjät ilman rajoja, täydet poliittiset oikeudet EU:n kansalaisille” olisi sen vuoksi rekisteröitävä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Rekisteröidään ehdotettu kansalaisaloite ”Äänestäjät ilman rajoja, täydet poliittiset oikeudet EU:n kansalaisille”.

2 artikla

Kansalaisaloitteen ”Äänestäjät ilman rajoja, täydet poliittiset oikeudet EU:n kansalaisille” rekisteröintiä sovelletaan tämän päätöksen päiväyksestä alkaen.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu kansalaisaloitteen ”Äänestäjät ilman rajoja, täydet poliittiset oikeudet EU:n kansalaisille” järjestäjille, joita edustavat yhteyshenkilöinä toimivat Anna COMACCHIO ja Claire DAUTCOURT.

Tehty Brysselissä 4 päivänä maaliskuuta 2020.

.Komission puolesta
Věra JOUROVÁ
Varapuheenjohtaja